

Information om Allmänna bestämmelser

för leveranser av mängdvaror av standardkaraktär såsom mekaniska, elektriska och elektroniska komponenter, skruv och spik inom och mellan Danmark, Finland, Norge och Sverige.

Utgivna år 2019 av DI, Danmark, Teknologiateollisuus - Teknologiiindustrin, Finland, Norsk Industri, Norge och Teknikföretagen, Sverige.

Inledning

Bevakning av rättsutvecklingen

Teknikindustrins organisationer i de nordiska länderna bevakar kontinuerligt industrins behov av nya allmänna bestämmelser och av förändringar i redan existerande villkor. Som ett led i detta arbete har organisationerna nu företagit den revision av NLS-bestämmelserna som resulterat i NLS 19.

Den nordiska teknikindustrins organisationer, som representerar såväl säljare som köpare av den typ av varor som NLS-bestämmelserna är avsedda för, anser sig med NLS 19 ha fortsatt raden av standardvillkor som på ett rimligt och balanserat sätt fastlägger parternas rättigheter och skyldigheter.

Varför nya allmänna bestämmelser?

NLS 10 har reviderats för att

- anpassa bestämmelserna till gällande praxis och till villkoren i NL 17
- förtydliga, förenkla och modernisera språk och terminologi.

Tillämpningsområde för NLS 19

NLS-bestämmelserna har getts ut för att vara ett alternativ till de mer vanligt förekommande NL-villkoren, vilka är avsedda för "leveranser av maskiner samt annan mekanisk, elektrisk och elektronisk utrustning". Även om NL-villkoren är mycket användbara för olika typer av köp passar de inte vid alla tillfällen. Om köpet avser en standardiserad produkt som normalt levereras från lager och som finns att tillgå från olika leverantörer är NLS 19 som regel att föredra för båda parter.

Det är framför allt två faktorer som avgör om NLS 19 passar. En första förutsättning är att köparen kan köpa likvärdiga varor från annan leverantör. NLS 19 ger nämligen köparen en relativt vidsträckt rätt att vid leveransförsening häva köpet och därvid få ersättning av säljaren för de merkostnader han orsakas av att köpa motsvarande varor från annat håll. Om ett sådant ersättningsköp inte kan göras på ett relativt enkelt sätt bör hellre NL 17 användas. Enligt NL 17 kan köparen istället kräva vite vid leveransförsening. Hävning av köpet aktualiseras enligt NL 17 först efter relativt långvarig försening.

Vidare bygger NLS 19 på att säljaren ska leverera nya varor för att ersätta sådana som visat sig vara behäftade med fel. Detta hindrar dock inte att säljaren tar tillbaka och reparerar felaktiga varor för att därefter sälja dem på nytt, ett förfarande som bland annat förekommer för vissa elektroniska komponenter.

I rubriken till NLS 19 uttrycks användningsområdet så att bestämmelserna är avsedda för leveranser av "mängdvaror av standardkaraktär". Därefter ges några exempel på sådana varor, bland annat elektroniska komponenter, skruv och spik. Det kan tyckas märkligt att samma bestämmelser kan användas för leveranser av högteknologiska elektroniska produkter och enkla fästelement. Men det avgörande för om bestämmelserna är lämpliga är om ovannämnda krav uppfyllts, inte hur komplicerad produkten är.

Som framgår av det sagda passar NLS 19 inte för leveranser av specielltillverkade varor. Vid leverans av skruvar som tillverkas på beställning i särskilda material och dimensioner är således NL 17 att föredra. Detsamma gäller för komponenter av olika slag som tillverkas särskilt för den enskilda kundens behov.

Geografiskt användningsområde

Bestämmelserna anges vara begränsade till att avse leveranser inom de nordiska länderna (utom Island). Detta beror främst på att de ges ut av organisationerna för teknikindustrin i dessa länder och på de nordiska språken.

Användning av bestämmelserna

Krav på tydlighet

Vissa grundläggande krav måste vara uppfyllda för att allmänna bestämmelser ska anses utgöra en del av det enskilda avtalet. I rättspraxis krävs bland annat att parterna ska känna till och ha getts möjlighet att överväga de olika villkor som ska gälla för avtalet.

Det är därför mycket viktigt att man har en fast rutin för hur avtal ska träffas. Genom denna ska säkerställas, att parterna är införstådda med NLS 19 och med att dessa bestämmelser utgör en del av deras avtal.

Avtal om sådana leveranser som NLS 19 är avsedda för ingås ofta på ett enkelt sätt utan någon särskild skriftväxling. Köparen beställer via en webbsida, per e-post eller telefon. Betalningen sker inte sällan i direkt anslutning till beställningen varefter säljaren skickar varan. Alternativt skickas varan tillsammans med en faktura som därmed också utgör en orderbekräftelse. Om varan inte kan levereras omgående kan säljaren sända en separat orderbekräftelse.

Normalt är det säljaren som tar initiativet till att åberopa bestämmelserna. Säljaren måste då se till att köparen får del av villkoren så snart det är praktiskt möjligt. Sker försäljningen via säljarens webbplats kan det på denna finnas en hänvisning och länk till Teknikföretagens webbplats. Ett uttryckligt accepterande av villkoren kan göras till en nödvändig del av beställningsprocessen. I vanliga prislistor, kataloger och liknande material bör säljaren ange att NLS 19 gäller.

Skillnader mellan NLS 10 och NLS 19

Nedan kommenteras de punkter där NLS 19 avviker från de äldre NLS 10. Mindre språkliga ändringar utan saklig betydelse kommenteras inte.

Över- och underleverans

Punkt 3. Rätten för säljaren att leverera annan vikt eller kvantitet än som anges i avtalet kräver enligt NLS 19 att parterna *särskilt* avtalat härom. I NLS 10 anges att

parterna *uttryckligen* ska ha avtalat härom. Ändringen har genomförts på grund av det inte varit helt klart hur ordet "uttryckligen" bör förstås.

Leverans

Punkt 5. Leveransklausulen FCA (Fritt Fraktföraren) har ersatt EXW (Från Fabrik).

FCA INCOTERMS® 2010 innebär att säljaren ska avlämna varan till fraktföraren eller annan som utsetts av köparen. Avlämnandet ska ske vid säljarens lokaler eller annan angiven plats. Om den angivna platsen är säljarens lokaler, har avlämnandet fullgjorts när varan har lastats på transportmedlet som köparen tillhandahållit. I andra fall har avlämnandet fullgjorts när varan på avtalad plats har ställts till förfogande för fraktförare eller annan som köparen utsett, på säljarens transportmedel klart för lossning.

FCA är den leveransklausul som, efter förebild i leveransbestämmelserna Orgalime S 2012, införts i NL 17 och ändringen får främst ses som en anpassning till den sistnämnda.

Leveranstid. Försening

Punkt 8. När köparen på grund av leveransförsening häver avtalet och anskaffar motsvarande varor från annan leverantör anges nu att köparen har rätt till ersättning för *skäliga* merkostnader. I NLS 10 anges endast att köparen i denna situation har rätt till ersättning för merkostnader. Tillägget av ordet "skäliga" medför att köparen måste genomföra täckningsköpet med omdöme och inte får orsaka säljaren onödiga kostnader.

I övrigt i denna punkt har en hel del omformuleringar skett som dock inte syftar till några sakliga ändringar.

Betalning

Punkt 10. En ny mening har lagts till på slutet som anger att säljaren, vid köparens betalningsdröjsmål, utöver dröjsmålsränta har rätt till ersättning för indrivningskostnader. Detta är en anpassning till NL 17 som dock anger att säljaren har rätt till *faktiska* indrivningskostnader. Ordet "faktiska" har emellertid inte medtagits i NLS 19 eftersom det i de nordiska länderna finns lagstiftning om rätt till inkassokostnader vilken innehåller beloppsbegränsningar.

Punkt 11. I denna punkt regleras säljarens rätt till ersättning för liden skada när säljaren häver avtalet till följd av köparens betalningsdröjsmål. Utöver ersättning för skada har säljaren även rätt till dröjsmålsränta och ersättning för indrivningskostnader. För att innefatta även indrivningskostnader i säljarens rätt anger NLS 19 att säljaren *utöver vad som följer av punkt 10* har rätt till ersättning för liden skada. I NLS 10 sägs endast att säljaren utöver *dröjsmålsränta* har rätt till ersättning för liden skada.

Äganderättsförbehåll

Punkt 12. Den tidigare referensen till att "... i den utsträckning som sådant äganderättsförbehåll är giltigt" har ändrats till "i den utsträckning som sådant äganderättsförbehåll är giltigt enligt *relevant lagstiftning*". Punkt 12 ger därmed nu en indikation om att giltigheten av äganderättsförbehållet är beroende av lag och att den lagen inte nödvändigtvis är densamma som den tillämpliga lagen på parternas avtal vilken enligt punkt 21 är säljarens lands lag. Giltigheten av ett äganderättsförbehåll följer av *lex rei sitae*, d.v.s. lagen i det land där varan befinner sig. Vid inrikes affärer kommer dock den lag som är tillämplig på parternas avtal och lagen i det land där varan befinner sig att vara densamma.

NLS 19 kommer genom denna ändring att motsvara NL 17.

Ansvar för fel

Punkt 15. Precis som gäller vid köparens hävning på grund av leveransförsening begränsas köparens rätt till ersättning vid hävning på grund av fel i varan till *skäliga* merkostnader. Jämför punkt 8 ovan.

Punkt 16. I denna punkt begränsas säljarens ansvar för fel. I NLS 10 anges uttryckligen att ansvarsbegränsningen även gäller för *utebliven ersättningsleverans*. I NLS 19 har dessa ord strukits eftersom det är klart att detta gäller ändå.

Ansvar för sakskada orsakad av levererad vara

Punkt 17. Första stycket. Här regleras den inbördes fördelningen av ansvaret mellan köparen och säljaren när den sålda varan orsakar skada på fysisk egendom. Regeln omfattar både skada på egendom som innehas av köparen och tredje man. Viktigt att förstå är dock att regeln inte är avsedd att påverka – och inte heller kan

påverka – parternas direkta ansvar mot skadelidande tredje man.

Ändringen består i att en andra mening lagts till i första stycket, *”Säljaren ansvarar inte heller för skada på produkter framställda av köparen eller på produkter i vilka köparens produkter ingår.”*

Härigenom har punkt 17 anpassats till motsvarande bestämmelse i NL 17.

Sista stycket. Hänvisningen till att det inbördes ansvaret mellan säljare och köpare i fall där tredje man riktat anspråk mot någon av dem p.g.a. produktskada ska avgöras genom skiljeförfarande enligt punkt 20 har justerats. Eftersom mindre tvister mellan köpare och säljare ska avgöras av allmän domstol sägs nu endast att det inbördes förhållandet mellan köparen och säljaren ska avgöras enligt punkt 20.

Tvister. Tillämplig lag

Punkt 20. Reglerna i denna punkt öppnar nu för att mindre tvister mellan köpare och säljare prövas av allmän domstol. Tvister där det omtvistade beloppet underskrider EUR 50.000 ska slitas av allmän domstol. Övriga tvister ska liksom tidigare avgöras genom skiljeförfarande enligt lagen om skiljeförfarande i säljarens land.

En bestämmelse som föreskriver att allmän domstol är obligatorisk vid mindre tvister har bedömts som tydligare och mer lättillämpad än en regel som under vissa förutsättningar skulle ge part valfrihet mellan domstols- och skiljeförfarande.

Ett viktigt syfte med ändringen av tvistlösningsreglerna är att en part inte i praktiken ska bli rättslös vid tvister som handlar om mindre belopp. Risken för att drabbas av de höga kostnader som ofta är förenade med ett skiljeförfarande kan ha en kraftigt avhållande effekt på den förfördelade partens möjligheter att pröva sin sak rättsligt.